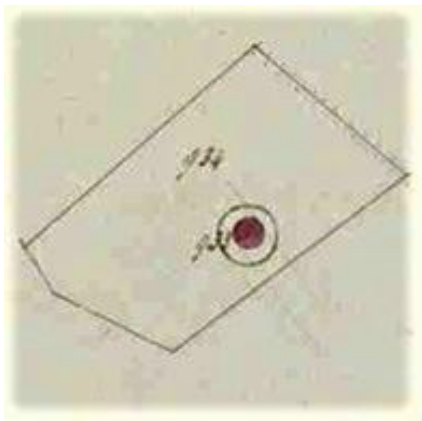

De molen van Jan Neervens

Henk van Beek

Linksboven: fragment van een kadastraal plaatje uit 1845 waarop de locatie van de nieuw molen staat aangegeven. Rechts de molen

De meesten onder ons herinneren zich ongetwijfeld nog de molenbelt aan de Bosscheweg, vlakbij De Zes Gehuchten met het molenhuis dat er naast stond. Hier stond de stenen beltmolen waarvan Van Griensven de laatste molenaar was. Daarna was hij de eerste zaakvoerder van het pakhuis van de Boerenbond aan de Dorpsstraat. De molen werd rond 1935 afgebroken vanwege de komst van de gemechaniseerde maalstoelen, zoals je die ook in het pakhuis van de Boerenbond kon vinden. Inmiddels ben ik erachter gekomen in welk jaar die molen in gebruik zou kunnen zijn genomen. Op 13 juni 1845 werd de molen door het kadaster ingemeten en ingetekend. In het BHIC (Rijksarchief Den Bosch) kwam ik in het aldaar aanwezige kadastraal bestand een kadastrale tekening tegen met genoemde datum. In het archief van de gemeente Aarle-Rixtel vond ik een proces verbaal van het college van B&W van 21 juni 1842, waarin wordt vermeld dat Jan Neervens een verzoek heeft ingediend voor het oprichten van een 'koorenwindmolen' aan de Bosscheweg. Jan Neervens was herbergier en bakker en woonde in 'De Gouden Leeuw' aan de Dorpsstraat, het pand waar nu Jan en Elly van Ganzewinkel wonen. Hij had aan de Bosscheweg een akker in eigendom. En dáár wilde Jan zijn nieuwe molen bouwen. In hetzelfde dossier als waarin de brief van Jan Neervens zat, trof ik een brief aan van Hendrik Cuppen uit Helmond. Hij wilde niet ver van de molen van Jan Neervens vandaan óók een molen bouwen. Dat verzoek werd echter geweigerd vanwege het feit dat Jan Neervens vlakbij al een molen had staan. Jan Neervens was overigens lid van de gemeenteraad en kon over het verzoek van Hendrik Cuppen mee beslissen..... Trouwens, op het pleintje van De Zes Gehuchten ligt nog een oude maalsteen van deze molen.

Nu nog even wat anders. Op de kadastrale kaarten is goed te zien dat de Bosscheweg oorspronkelijk schuin over een reeks bestaande akkers liep. Zo ook over de akker van Jan Neervens, die dus aan weerszijden van de Bosscheweg lag en als het ware door de Bosscheweg in tweeën werd gesplitst. Datzelfde geldt voor de andere akkers aan weerszijde van de Bosscheweg. De Bosscheweg is dus zeer waarschijnlijk van een latere datum dan de akkers. Het is bekend dat veel oude akkers al rond de 14e eeuw als perceel zijn ontstaan, zo ook wellicht die van de voorgangers van Jan Neervens.

Waarom liep de Bosscheweg, toentertijd een zandpad, zo dwars over die akkers? Zou dat mogelijk te maken kunnen hebben met de komst van de kapel aan de Bosscheweg? Die is rond 1598 gebouwd (en deze had trouwens een kleinere voorganger). We weten dat in die tijd drommen bedevaartgangers zich naar de kapel begaven. Mogelijk hebben de toenmalige bezitters van de akkers - uit mededogen en respect - de bedevaartgangers over hun akkers laten lopen.

Het voorgaande is slechts een hypothese, maar het zou zo maar een geloofwaardige verklaring kunnen zijn....